

ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK JOGA 2009
Éves fórum az állami támogatási szakemberek számára

BEIHILFENRECHT 2009

Das Jahrestreff für Praktiker im Beihilfenrecht
Berlin, 2009. június 23-25.

REMETEI FILEP ZSUZSANNA

Az Euroforum szervezésében 7. alkalommal került megrendezésre Berlinben, állami támogatási szakemberek számára az éves állami támogatási témájú ülés, amely háromnapos, német nyelven tartott program, előadások, workshop és kérdések-válaszok szekció keretében tárgyalta, mutatta be az aktuális állami támogatási kérdéseket, problémákat.

A háromnapos program során többek között előadások hangzottak el az állami támogatási politika legújabb fejleményeiről, különös tekintettel a világgazdasági válságra adott válaszokra, bizottsági reakciókra. Előadások szóltak a legújabb bizottsági jogszabályokról, így a földterület és ingatlanértékesítés állami támogatási megítéléséről, a szélessávú internethálózat kiépítéséről, a *bevált gyakorlatok* című eljárásrendről és az egyszerűsített eljárásról.

I. Első nap

1. Aktuális fejlemények az állami támogatási politika területén

dr. Alexander Winterstein, Verseny Főigazgatóság, Főosztályvezető-helyettes

Az előadó röviden utalt az általános csoportmentességi rendelet bevezetésére, valamint a Állami Támogatási Cselekvési Terv (SAAP) még

hátralévő feladataira, a Bevált Gyakorlatok Kódexére és az Egyszerűsített eljárásra. Ez utóbbi két szabály 2009. szeptember 1-jén lépett hatályba. Megemlítette a Lehmann Brothers Holding Inc. pénzüpiaci cég bukását és annak a pénzpiacra gyakorolt ismert hatásait, amely miatt összességében megnőtt az érdeklődés az állami támogatások irányába.

A SAAP a kifinomult közgazdasági megközelítést vezette be az állami támogatási szabályokba, míg a piaci hiányosságokra az Európai Bizottság (Bizottság) a mérlegelési tesztet dolgozta ki, amely eszköze lett a közgazdasági szempontú ellenőrzésnek is.

Az ügyek 60%-a (2008-ban 200 eset) ma már az általános csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozik, ez két éve még csak 40% volt. A közelmúltban hatályba lépő csoportmentességi rendelet célja az eljárás optimalizálása, az előreláthatóság és az átláthatóság fejlesztése volt. A visszatérítetéseknel a nemzeti bíróságok szerepének erősítését szorgalmazta az előadó. A nemzeti bíróságok állami támogatásokkal kapcsolatos gyakorlatáról a közelmúltban jelent meg a Bizottság összefoglalója.¹

A pénzügyi és gazdasági válságra reagáló állami támogatási intézkedések előtérbe kerültek, hiszen a likviditási problémák inszolvencia problémákhoz vezettek. A bankok problémái átgyűrűztek a reálgazdaságba, így a bankok, amik eddig általában az állami támogatási intézkedéseknek nem voltak kedvezményezettjei, „ügyfelekké” váltak.

A Bizottság az EK Szerződés 87. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján ítélte meg a pénzügyi válság kapcsán hozott tagállami intézkedéseket, amelyeket úgy kért kialakítani, hogy azok negatív hatása a piacra minimális legyen. Többek között megindult a bankok szerkezetátalakítása, illetve több száz milliárd euró a bejelentett intézkedések költségvetése, melyek legnagyobb része garanciavállalás. Politikai szinten indokolni szükséges, hogy miért a bankok javára kell 3 milliárd eurót elkülöníteni, vizsgálni kell a bankkonszolidáció költségvetésre gyakorolt hatását, és stratégiát kell kidolgozni arra, hogyan vonul ki az állam a válság végezetével erről a területről.

A Bizottság feladata szerepének helyes megválasztása, a támogatási verseny megakadályozása, különösen olyan környezetben, ahol az első időkben a válságkezelés okán a versenyjogot egyáltalán nem akarták

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52009XC0409%2801%29:EN:NOT>.

figyelembe venni. Míg az Amerikai Egyesült Államok minden pénzt megadott vállalkozásainak, addig Európában a versenyjogi szabályok miatt húzódnak az ügyek. A Bizottság azonban extrasebességgel dolgozott, 2008 novembere óta 60 határozatot hozott meg ezen a területen, és az összetett esetekben összesen hat eljárást is indított.

dr. Victor Kreuzschitz – Európai Bizottság, Jogi Szolgálat – kommentálta az előadást, szintén hangsúlyozta a nemzeti bíróságok szerepének fontosságát, megemlítette a 3 Mrd euró példátlan összegét, és felhívta a figyelmet az intézkedések kettősségére, azok továbbgyűrűző hatására, hogy ha egy céget az állam megment, akkor az összes többi vállalkozás is támogatást kér. A csődeljárásokat – álláspontja szerint – a piaci mechanizmus természetes velejárójának kell tekinteni, különben megszűnne a verseny a vállalkozások között.

dr. Marco Núñez-Müller LL.M. – Latham & Watkins LLP – felvetette, hogy a 24 óra alatt hozott döntések mellett honnan van erőforrása az Európai Bizottságnak a többi ügyre? Majd válaszában ismertette, hogy a Bizottság többletforrárt kapott, amely megengedte, hogy az ügyintézés minősége ne romoljon, az egyéb ügyekben ne lassuljon, valamint új Task Force alakult ezekre a feladatokra. A bankok ügyeit azért kell másképp kezelni, mert tevékenységük, helyzetük hatása a reálgazdaság egészére kihat.

2. Az egyszerűsített eljárás, illetve a nemzeti bíróságok szerepe

Mag. Barbara Barndtner LL.M., Verseny Főigazgatóság, Visszafizetési főosztály vezetője

SAAP – a jelenlegi eljárás nem ideális, mert kétoldalú a Bizottság és a tagállami hatóság között. Harmadik, érintett személyek részvételi lehetősége korlátozott, az eljárás nem transzparens és túl hosszú. A reform két lépésben zajlott, a meglévő szabályokon belül kellett a legjobb gyakorlatot kialakítani. Az eljárás gyorsításáért a tagállam is sokat tehet, a lassúságért mind a két fél felel. Új eljárási rendelet így csak akkor lesz, ha – a nemrég megjelent – *bevált gyakorlatok* közlemény nem vezet eredményre.

A tagállamok felé javaslat és kérés, hogy minél hamarabb és minél több információ jusson a Bizottság birtokába a tervezett támogatási konstrukcióról, valamint különös hangsúlyt fektet a Bizottság az előnotifikációra és az informális megbeszélésekre. Az előnotifikációval kapcsolatos megbeszéléseken a kedvezményezett részvétele is különösen fontos, illetve annak időzítése is, hogy az előnotifikációs egyeztetés a tagállami döntés előtt megtörténjen, hogy az informális megbeszélések eredményét már a hivatalos bejelentésen át lehessen vezetni. Az előnotifikáció során közösen lehet kialakítani a menetrendet, és így a kedvezményezett számára is tervezhető, hogy mikor jut pénzéhez. A tagállammal lehet egyezkedni is egyéb ügyek hátrasorolása mellett egy-egy ügy gyorsítása érdekében.

A *bevált gyakorlatok* célja, hogy olyan eljárás kerüljön kialakításra, amelyben maximum egyszer kérdez vissza a Bizottság.

A panaszok tekintetében eddig csak akkor járt el a Bizottság, ha volt rá szabad kapacitása, és ezért a tagállamok nem szerették ezt a túl lassú eljárást. A jövőben ennek is átláthatónak kell lennie, és betartásának érdekében két eljárási határidő került meghatározásra: 2 hónap az első reakcióra és 12 hónap az ügy lezárására. A panaszost értesíteni kell az ügy fejleményeiről.

Az egyszerűsített eljárást a precedenssel rendelkező, magától értetődő esetekre kell/lehet alkalmazni bizottsági javaslat alapján, tagállami kérésre, kivéve, ha van a kedvezményezettnek még nyitott visszatérítési ügye. Az előzetes kapcsolatfelvétel gyakorlatilag kötelező az egyszerűsített eljárásnál, amelyre maximum két hét +5 napon belül jelez vissza a Bizottság. A bejelentésekről néhány soros összefoglaló készül és kerül fel az internetre, hogy harmadik felek észrevételeket tehessenek.

A nemzeti bíróságok szerepéről februárban készült közlemény, amelyben erősíteni kívánják a tagállami jogérvényesítést. A bíróságok szerepe jelentősebb, mint azt gondolnánk, így minden lehetőséget megtárgyal a Bizottság a közleményben. A tagállami bíróságok kérdezhetnek a Bizottság szakértőitől, segítve így munkájukat. Kérdés, információkérés esetén 1 hónap a válaszadási határidő, míg bizottsági álláspont kérése esetén 4 hónap. Az EK Szerződés 88. cikk (3) bekezdés értelmében a nemzeti bíró elsődleges szerepe a versenytársak és harmadik személyek védelme. A tagállami bíróság lehetősége, de egyben kötelessége is, hogy a be nem jelentett támogatások tekintetében eljárjon, megakadályozza az ezekből történő kifizetést, és kártérítési ügyekben döntsön.

Ezek a kérdések függetlenek attól, hogy az intézkedés a Bizottság eljárása eredményeképpen összeegyeztethető-e vagy sem.

A CELF-döntés² óta a pozitív bizottsági határozat ellenére is a nemzeti bíróság köteles a támogatás kedvezményezettjét a jogellenes időszak tekintetében járó kamatok megfizetésére kötelezni, a be nem jelentett támogatás idő előtti igénybevétele következtében.

3. Infrastruktúra-finanszírozás

Berndt Martenczuk, Európai Bizottság, Jogi Szolgálat

Az infrastruktúrára vonatkozóan az EK Szerződés nem határozza meg annak fogalmát. Az előadó álláspontja, hogy a hálózatok, csomópontok, személyek, áruk, szolgáltatások és az információk továbbítása tartozik a fogalom hatálya alá. Különösen a vasúti, vízi, légi szállítás, csővezetékes szállítás, telekommunikációs hálózatok, szélessávú internet és az energiaellátás (víz, gáz).

Az állam kötelezettsége ezen infrastruktúrák rendelkezésre állásának biztosítása. Ezek az infrastruktúrák általában természetes monopóliumok. Gyakran egy hálózat van a tagállamokban ezeken a területeken, sok-sok felhasználóval, ám a piac jelentősége itt is fokozatosan nő. A telekommunikáció területén az elmúlt években eltűntek a természetes monopóliumok, és a fogyasztók is nagyobb mértékben viselik a költségeket, mint régebben.

E terület támogatási szempontú kulcsfogalmai: kiépítés, működtetés, használat.

Kiépítés:

- Felmerülhet itt a vállalkozás fogalma? Gazdasági tevékenységnek számít, ha a fizikai kiépítésről van szó? Igen.
- Jelentkezhet-e előny a vállalkozásnál? Igen, ha az állam a piaci árnál többet fizet. A piaci árat vagy tenderen, vagy értébecsülés alapján lehet megállapítani. A kiépítés költsége azonban nem mindig azonos a piaci árral.

2 C-199/06. sz. ügy *Centre d'exportation du livre français (CELF) és Ministre de la Culture et de la Communication kontra Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE)* [EBHT 2008. I-00469. o.].

Működtetés: gazdasági tevékenység? Nem feltétlenül. Repterek működtetése igen, közúthálózat fenntartása nem. A nyereségesség nem döntő abban a kérdésben, hogy gazdasági tevékenység-e. A működtetésből származó bevételeknek nem kell fedezniük a beruházási költségeket, a megtérülés sem szempont. A működtető köteles a működtetés költségeit saját maga viselni, így ha nem viseli, előnyben részesül az állami támogatások megítélése szempontjából. A koncesszióban történő működtetés sem feltétlen zárja ki az előnyt (a szélessávú iránymutatásban ez már szerepel). Ha maga az infrastruktúra nem is, de az üzemeltetők biztosan versenyezhetnek egymással (pl. repterek, kikötők, telekommunikáció hálózatok üzemeltetői).

Használat: ha bárki ingyen használhatja, nincs előny még akkor sem, ha vállalkozás is van a használók között. De ha csak egy cég vagy cégek csoportja használja, akkor de facto szelektív az intézkedés. Pl. bekötő utak: Terra Mitica (2002. 08. 02.), C-11/2005 Ethylen Pipeline³-ügy Bajorországban. Ha a használati díj nem mesterségesen alacsony, akkor az intézkedés nem minősül állami támogatásnak.

4. A Bizottság eljárása – nemzeti bíróságok előtti eljárás

dr. Marco Núñez-Müller LL.M. – Latham & Watkins LLP

Harmadik felek joga túlságosan korlátozott, hosszú az eljárás, a be nem jelentett eseteknél nincsenek határidők (ez kvázi szankció a be nem jelentés miatt), az Európai Unió bíróságainak eljárása is hosszú... Alternatíva: a nemzeti bíróságok előtti eljárás.

EK Szerződés 88. cikk (3) bekezdése szerint felfüggesztési kötelezettség áll fent a bejelentett, a be nem jelentett és a lehetséges támogatási intézkedések tekintetében, kivéve a csoportmentesség és a de minimis rendelet hatálya alá tartozó támogatásokat. A kötelezettség utólagos jóváhagyás esetén sem szűnik meg, szankció a CELF-ügy⁴ óta, a kamatfi-

3 C 11/05 (ex N 21/05) állami támogatás - Németország, Etilénszállító csővezeték építésére nyújtandó támogatás, Bajorország, HL L 143., 2007.6.6., 16-26. o.

4 C-199/06. sz. ügy *Centre d'exportation du livre français (CELF) és Ministre de la Culture et de la Communication kontra Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE)* [EBHT 2008. I-00469. o.].

zetési kötelezettség a jogellenesség idejére, azaz az utólagos jóváhagyás sem zárja ki a nemzeti bíróság előtti visszafizettetési eljárás sikerességét és a „CELF-kamatokat”.

A 88. cikk (3) bekezdése a tagállamokban feltétel nélkül használandó, használható. Versenytársak, érdekelt felek, továbbá a támogatást nyújtó a nemzeti bíróság előtt közvetlenül is hivatkozhat e cikk megsértésére. Az Európai Bíróságok előtt a szubjektív elemek, mint a tévedés, a rosszhiszeműség nem hivatkozható események. Venire contra factum proprium tilalma él, azaz a Bíróság nem térhet el saját korábbi magatartásától a későbbi ügyben az akkori fél hátrányára.

Az előadó kérdésfeltevéseit követően (Nemzeti bíróság megítélheti, hogy az eset az EK Szerződés 87. cikk (1) bekezdése alá tartozik-e? Hogy a 88. cikk (3) bekezdést megsértette-e a tagállam?), meg is válaszolta azokat. Az összeegyeztethetőséget nem vizsgálhatja a nemzeti bíróság, ám ezekről az Európai Bizottságot, valamint az Európai Bíróságot megkérdezheti.

A Bizottság megállapíthatja a 88. cikk (3) bekezdés megsértését. Ellenőrizheti, hogy a tagállam a végrehajtási tilalom megsértéséért indított-e eljárást. Ha támogatásnak minősült az intézkedés, akkor eljárást indít, és együttműködhet a tagállami bírósággal.

Az előadó számos megválaszolatlan kérdést megfogalmazott: A bizottsági eljárás megindítása felveti az eljárással érintett szerződések semmisségét. Időszakosan vagy véglegesen? Teljesen vagy részlegesen? Különösen érdekes lehet, hogy mi a helyzet, ha az eljárás megindítása miatt semmissé válik az érintettek közötti szerződés az EKSZ 88. cikk (3) bekezdésének be nem tartása miatt, de a Bizottság utólag összeegyeztethetőnek minősíti az esetet. A semmis szerződést kellene újra bejelenteni, de már jóváhagyás után?

A következő előadás, *B. Wolfers* előadása a német pénzügyi piac stabilizálásáról szóló törvényről és annak háttéréről szólt. *Kristina Haverkamp* előadása a Bizottság pénzügyi és gazdasági válságra adandó válaszként meghozott ideiglenes közleményét és annak németországi alkalmazását mutatta be. *Quardt és Wienberg* ügyvédek előadása a megmentési és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás alapján mutatta be a németországi gyakorlatot.

II. Második nap

1. A rendelkezésre állás finanszírozása

Altmark, Monti Paket és következményei – dr. Tobias Traupel, vezető miniszteri tanácsadó, Észak-Rajna-Weszfália Gazdasági, Energiaügyi és KKV Minisztériuma, Düsseldorf

Az előadás a kompenzációs intézkedések értékeléséről szolt. Az előadó egy olyan modellt állított fel, amelyben a város mint egy konszern viselkedik. A városnak több funkciója van: a városi erőművek üzemeltetése az energiaellátás érdekében; a kórházak üzemeltetése, amelyek jelentős közforrásokat emésztnek fel; továbbá a kultúra és szabadidő eltöltésére szolgáló intézmények működtetése, amelyek általában gazdaságilag önálló intézmények. E tevékenységek ellátásáért az állam/város rendelkezésre állási díjat, illetve kompenzációt fizethet, mert ezek a tevékenységek közérdekűek, és a piac nem finanszírozza őket. Az előadás bemutatta az Altmark ítélet⁵ rendelkezéseit,⁶ valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat végző vállalkozásoknak a közszolgáltatások ellentételezésére fizetett kompenzációról szóló határozat⁷ és a keretszabály⁸ rendelkezéseit.

5 C-280/00. sz. ügy *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, az Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht részvételével* [EBHT 2003. I-07747. o.]

6 1. pontosan megfogalmazott közszolgáltatási kötelezettség; 2. előre meghatározott, objektív, átlátható finanszírozási paraméterek; 3. túlkompenzáció elkerülésére vonatkozó rendelkezések; valamint 4. közszolgáltató kiválasztása közbeszerzési eljárással, vagy az ellentételezés kiszámítása egy átlagos, jól vezetett ágazati vállalkozás költségei alapján került meghatározásra.

7 2005/842/EK-határozat: A Bizottság határozata az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról [2005] HL L 312, 2005. 11. 29., 67-73. o.

8 A közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabály [2005] HL C 297, 2005. 11. 29., 4-7. o.

2. Kezességvállalások és a de minimis szabály

Sven Wiebe, Ipari és Pénzügyi Osztály vezetője, Bréma

Az előadás a garanciaközlemény⁹ és a de minimis szabály¹⁰ rendelkezéseit ismertette. Az előadáshoz kapcsolódóan azonban a többi előadó kérdéseket, problémákat vetett fel: mit jelent a de minimis támogatás? Olyan csekély, hogy nem is támogatás. Ennek ellenére, a Bizottság szerint ami előnyt jelent és szelektív az támogatásnak minősül, függetlenül formájától és összegétől. Az SGEI-nél a de minimis összeghatár alatti támogatások is támogatásnak minősülnek, azaz a kommentálók valamiféle dogmatikai hibát véltek felfedezni a szabályozásban. Hangsúlyozták, hogy nem a támogatás nagysága, hanem a tagállamok közötti kereskedelemre, piacra gyakorolt hatása a döntő. Az ilyen kis összegű támogatásoknál ez azonban valószínűtlen, tehát a támogatás megítélésének ezekben az esetekben nem kell összeegyeztethetőségi kérdésnek lennie. Ennek ellenére, nehéz helyzetben lévő vállalkozás nem kaphatja, mert a piaci kudarcnak szükségszerűen a piacról való kivonuláshoz kell vezetnie. A piaci szereplők ezzel szemben különösen piaci kudarc esetén szeretnének támogatásban részesülni.

Szóba került még, hogy a garanciaközlemény ugyan megmondja, mi nem támogatás, de az összeegyeztethetőségről nem szól, ha az intézkedés támogatásnak minősül. Felmerült továbbá a támogatások ösztönző hatásának biztosítása, azaz lehet-e szükséges egy támogatás, ösztönző hatás nélkül?

3. A szélessávú internethálózat támogathatósága

Prof. Dr. Christian Koenig LL.M., Zentrum für Europäische Integrationsforschung, Bonni Egyetem

Az előadás a szélessávú internethálózat támogathatóságáról szóló új rendelkezéseket mutatta be, rávilágítva arra, hogy szerinte a Bizottság

9 Bizottsági közlemény az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról [2008] HL C 155, 2008. 6. 20., 10-22. o.

10 1998/2006/EK rendelet a Szerződés 87. és 88. cikkének a de minimis támogatásokra való alkalmazásáról [2006] L 379, 2006. 12. 28., 5-10. o.

hozzáállása, miszerint a nyílt, transzparens eljárás is tartalmazhat állami támogatási elemet, paradigmaváltás a Bizottságnál. Ezt a nézetét azonban mások nem osztották, tekintettel arra, hogy a bizottsági esetgyakorlat alapján látható, hogy ezt az elvet követte a Bizottság eddig is. Felmerült a kérdés, hogy ha a törzshálózat kiépítéséhez az állam nyújt forrásokat, akkor hiába fizet egy vállalkozás a használatért piaci árat, már önmagában előnyt jelenthet, hogy a hálózat egyáltalán megépült, és igénybe vehető. Az előadó vitatta azt is, hogy piaci hiányosságnak minősül-e, ha pl. egy földrajzilag nehezen megközelíthető helyen nincs kiépítve a hálózat. Szerinte ez nem piaci hiányosság, sőt éppen a piac racionális magatartása, hogy pl. vulkán oldalában nem terjeszkedik. Álláspontja szerint a piacnak teljesen igaza van, hogy ilyen területeken nem terjeszkedik és szerinte az ott letelepedett vállalkozásoknak kell saját maguknak kiépíteni a szükséges hálózatot, hiszen a telek úgyszólván olcsóbb volt, mint az átlagos piaci árak.

III. Harmadik nap

Workshop – Az általános csoportmentességi rendelet (GBER)¹¹

A workshop során az egyik előadó, *Michael Knoblich* (főosztályvezető, Szász Gazdasági és Munkaügyi Minisztérium, Drezda), a rendelet rendelkezéseit sorba véve értelmezte, magyarázta azokat. A másik előadó, *Ulrich Ehrlicke* (Kölni Egyetem; Tartományi Fellebbviteli Bíróság bírása, Düsseldorf) viszont számos ponton megkérdőjelezte a Bizottság kompetenciáját a rendeletalkotással kapcsolatban. Főbb kifogásai az alábbiak: van-e egyáltalán jogalap arra, hogy a Bizottság az EK Szerződés 87. cikk (1) bekezdése ellenére rendelet által kivegyen bizonyos területeket a tilalom hatálya alól? Elegendő jogalap-e erre a felhatalmazó rendelet? A Bizottság szerinte nem definiálhatja, hogy mi az állami támogatás, mert ezt a 87. cikk (1) bekezdése már megteszi, csak használhatja ezt az értékelése során. Szerinte a GBER egy lépéssel túlment a Bizottság jogosultságain. Az iránymutatásoknál ugyanez a probléma

¹¹ 800/2008/EK rendelet a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról [2008] L 214, 2008. 08. 09., 3-47. o.

szerinte. Szerinte a Bizottság ilyenkor túlmegy a szubszidiaritás elvében meghatározott lehetőségein.

Hasonlóan a csoportmentességi rendelethez, szerinte a kifinomult közgazdasági megközelítés is ördögtől való gondolat. Szerinte lehetetlen jogi döntés ellenőrizni, hogy közgazdasági szempontból megfelelő-e, a jogászok nem tanultak ehhez kellő mélységben vagy egyáltalán közgazdaságtant. Hol van ennek a megközelítésnek a jogalapja? Mi írja elő, hogy melyik közgazdasági megközelítést kell alkalmazni? A piac eredményei nem ellenőrizhetőek, csak a piac szerkezete, magatartása vizsgálható. A hatékonyság nem mérhető, nem lehet összehasonlítási alap.

A GBER nem követi a 87. cikk (3) bekezdésének tagolását sem, hanem arra hivatkozik, hogy ez a gyakorlat és ezért ezt alkalmazza a Bizottság. Szerinte azonban az elsődleges jog nem szólhat arról, hogy mit gondolkodok róla, hanem csak arról, hogy ellenőrizhető módon mit lehet megtenni. A 87. cikk (1) szerint a támogatás mindig tilos, és ezt a Bizottság felpuhítja.

Knoblich szerint a rendelet azonban nem azt mondja, hogy ezek az intézkedések nem támogatások, csak azt, hogy nem kell előre bejelenteni őket. Szerinte a rendelet csak eljárási könnyebbséget ad. Ehrlicke válaszában kifejtette, hogy szerinte az utólagos tájékoztatás már súlytalan.

Komolyan megkérdőjelezhetőnek minősítette Ehrlicke a női vállalkozásoknak nyújtható támogatási lehetőséget, tekintettel arra, hogy ez politikai kérdés, amelybe a Bizottság nem szólhatna bele. Rámutatott, hogy az Európai Bíróság kimondta, hogy a nők pozitív megkülönböztetése diszkrimináció.

Szerinte problémát jelent az is, hogy a nehéz pénzügyi helyzetben lévő cég fogalma sincs kellő pontossággal meghatározva, tehát nem tudhatjuk pontosan kikre nem vonatkozik a GBER e tekintetben.

